

Praszka, 11.05.2026

Pan Minister Finansów
Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

PETYCJA

w trybie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 870 z późn. zm.)
w sprawie zmiany przepisów ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy
oraz finansowaniu terroryzmu w zakresie wyłączenia daty urodzenia beneficjenta rzeczywistego
ze zbioru danych jawnie udostępnianych w Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych
lub uzależnienia dostępu do tej danej od wykazania uzasadnionego interesu prawnego

I. Dane wnoszącego petycję

Niniejszą petycję wnosi Neapco Europe sp. z o.o., ul. Kaliska 72, 46-320 Praszka. Petycja jest składana w interesie publicznym.

II. Przedmiot petycji i żądanie

Na podstawie art. 2 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 ustawy o petycjach wnoszący żąda podjęcia przez Ministra Finansów inicjatywy ustawodawczej lub wydania stosownych rekomendacji legislacyjnych zmierzających do zmiany art. 59 pkt 2 lit. d oraz ust. 3 lit. d oraz art. 67 ustawy AML w taki sposób, by wrażliwe dane osobowe takie jak data urodzenia beneficjenta rzeczywistego nie była udostępniana publicznie w CRBR, lecz – analogicznie do rozwiązań przyjętych w większości państw Unii Europejskiej po wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 22 listopada 2022 r. (sprawy połączone C-37/20 i C-601/20) – dostęp do tej danej był możliwy wyłącznie dla podmiotów, które wykażą się uzasadnionym interesem prawnym.

III. Uzasadnienie

1. Data urodzenia jako dana ponadmiarowa w kontekście celu CRBR

Celem CRBR jest identyfikacja osób fizycznych sprawujących kontrolę nad podmiotami gospodarczymi dla potrzeb przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML/CFT). Dla realizacji tego celu wystarczające jest ujawnienie imienia i nazwiska, obywatelstwa, kraju zamieszkania oraz – dla obywateli polskich – numeru PESEL. Numer PESEL sam w sobie zawiera zakodowaną datę urodzenia i jest w pełni wystarczający do jednoznacznej identyfikacji osoby. Odrębne, jawne ujawnianie daty urodzenia w CRBR jest zatem daną zbędną i nadmiarową w rozumieniu zasady minimalizacji danych, wynikającej z art. 5 ust. 1 lit. c

NEAPCO POLAND

Neapco Europe Sp. z o.o.

ul. Kaliska 72, 46-320 Praszka

NIP 7010060289 | REGON: 140891298 | KRS 0000276788

Sąd Rejonowy w Opolu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

Kapitał zakładowy: 1.900.000 PLN | BDO: 000022312.

neapco.com

rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (RODO).

W odniesieniu do beneficjentów nieposiadających numeru PESEL konieczność posłużenia się datą urodzenia jako elementem identyfikacyjnym jest zrozumiała – lecz nie oznacza, że data ta musi być powszechnie dostępna. Wystarczyłoby, aby pozostawała znana organom i instytucjom obowiązującym, bez jej publicznego eksponowania.

2. Naruszenie zasady proporcjonalności i prawa do prywatności

Zgodnie z art. 47 i art. 51 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej każdemu przysługuje prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, a władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać informacji o obywatelach innych niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym. Data urodzenia stanowi daną osobową wrażliwą z perspektywy potencjalnych nadużyć – jej jawne eksponowanie w rejestrze publicznym dostępnym dla każdego, bezpłatnie i bez jakiegokolwiek warunku, jest nieproporcjonalne do deklarowanego celu i stanowi nadmierną ingerencję w prawo do prywatności.

3. Wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 22 listopada 2022 r.

W wyroku w sprawach połączonych C-37/20 i C-601/20 (Luxembourg Business Registers i Sovim) TSUE stwierdził, że publiczny dostęp do informacji o beneficjentach rzeczywistych stanowi poważną ingerencję w prawo do poszanowania życia prywatnego i ochrony danych osobowych gwarantowane w art. 7 i 8 Karty Praw Podstawowych UE, a ingerencja ta nie jest ani ograniczona do niezbędnego minimum, ani proporcjonalna do zamierzonego celu.

Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się z żądaniem zmiany krajowych przepisów, wskazując na konieczność nowelizacji ustawy AML w zakresie zasad przetwarzania danych osobowych beneficjentów rzeczywistych, a Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych wskazywał na naruszenie RODO i standardów unijnych.

Minister Finansów w piśmie do Rzecznika Praw Obywatelskich z 5 lipca 2024 r. zapowiedział, że po zmianach, w celu uzyskania dostępu do CRBR, trzeba będzie wykazać posiadanie uzasadnionego interesu. Wnoszący z satysfakcją odnotowuje ten kierunek zmian. Jednakże projektowane przepisy nie adresują bezpośrednio kwestii zakresu samych danych gromadzonych i udostępnianych w rejestrze. Zmiana reguł dostępu nie jest wystarczająca, jeżeli data urodzenia nadal będzie powszechnie udostępniana każdemu podmiotowi, który wykaże jakikolwiek związek z celami AML.

4. Praktyka innych państw członkowskich Unii Europejskiej

Bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku TSUE szereg państw członkowskich podjął działania ograniczające publiczny dostęp do danych o beneficjentach rzeczywistych, w tym do dat urodzenia:

Niemcy od 12 grudnia 2022 r. przywróciły dostęp do rejestru z adnotacją, że wnioskodawcy muszą teraz uzasadnić wniosek i wykazać uzasadniony interes prawny. Ponadto ustawodawca niemiecki przewidział mechanizm wnioskowania o ograniczenie dostępu dla beneficjentów narażonych na ryzyko stania się ofiarą określonych przestępstw.

NEAPCO POLAND

Neapco Europe Sp. z o.o.

ul. Kaliska 72, 46-320 Praszka

NIP 7010060289 | REGON: 140891298 | KRS 0000276788

Sąd Rejonowy w Opolu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

Kapitał zakładowy: 1.900.000 PLN | BDO: 000022312.

neapco.com

Holenderska Izba Handlowa zawiesiła dostęp do holenderskiego rejestru UBO od 22 listopada 2022 r. do odwołania.

Cypr już tydzień po wyroku TSUE poinformował, że dostęp do Rejestru Właścicieli Beneficjalnych dla ogółu społeczeństwa zostaje zawieszony.

W Finlandii dostęp do szczegółów dotyczących beneficjentów, w tym daty urodzenia, jest zarezerwowany wyłącznie dla organów nadzorczych określonych w przepisach oraz podmiotów obowiązanych, takich jak banki, ubezpieczyciele i pośrednicy.

W Wielkiej Brytanii w rejestrze PSC publicznie dostępny jest jedynie miesiąc i rok urodzenia – nie zaś pełna data.

We wszystkich krajach, w których uzyskano odpisy z rejestrów, dostarczane dane obejmowały zazwyczaj jedynie miesiąc i rok urodzenia, a nie pełną datę. Polska jest zatem daleko poza europejskim standardem ochrony prywatności w tym zakresie.

5. Ryzyko związane z nieograniczonym dostępem do daty urodzenia

Jawna data urodzenia, w połączeniu z imieniem, nazwiskiem i miejscem zamieszkania beneficjenta, tworzy kompletny profil umożliwiający: kradzież tożsamości w procedurach administracyjnych, bankowych i notarialnych; spersonalizowane ataki phishingowe i socjotechniczne; korelację z innymi rejestrami publicznymi i komercyjnymi; a w skrajnych przypadkach – narażenie beneficjenta i jego rodziny na wyłudzenie, szantaż lub fizyczne zagrożenie. Największe zagrożenie wiąże się z udostępnianiem numerów PESEL i dat urodzenia, co rodzi ryzyko kradzieży tożsamości.

6. Konieczność zapewnienia zabezpieczeń systemowych przed nieuprawnionym dostępem i cyberatakami

Niezależnie od postulatów dotyczących ograniczenia zakresu jawnych danych, wnoszący zwraca uwagę na odrębne, lecz ściśle powiązane zagadnienie bezpieczeństwa technicznego samego systemu CRBR. Dane zgromadzone w rejestrze – w tym data urodzenia, numer PESEL, kraj i miejsce zamieszkania beneficjentów rzeczywistych setek tysięcy podmiotów – stanowią zbiór o wyjątkowo wysokiej wartości dla potencjalnych sprawców przestępstw. Koncentracja tak wrażliwych danych osobowych w jednym, publicznie dostępnym systemie teleinformatycznym czyni CRBR szczególnie atrakcyjnym celem ataków cybernetycznych.

Dotychczasowe doświadczenia europejskie pokazują, że rejestry publiczne nie są odporne na wycieki i włamania. Masowe pobranie danych z CRBR przez nieuprawnione podmioty – czy to w wyniku ataku hakerskiego, eksploatacji podatności systemu, czy też nadużycia interfejsu API – mogłoby w jednej chwili ujawnić pełne profile osobowe dziesiątek tysięcy beneficjentów rzeczywistych, tworząc gotową bazę do kradzieży tożsamości na niespotykaną dotychczas skalę. W związku z powyższym wnoszący postuluje, aby nowelizacja ustawy AML nałożyła na organ prowadzący CRBR wyraźny obowiązek stosowania adekwatnych środków technicznych i organizacyjnych ochrony zgromadzonych danych, obejmujących w szczególności: szyfrowanie danych w spoczynku i w transmisji, ograniczenie liczby zapytań kierowanych do systemu przez pojedynczy podmiot w jednostce czasu (rate limiting), prowadzenie szczegółowych logów

NEAPCO POLAND

Neapco Europe Sp. z o.o.

ul. Kaliska 72, 46-320 Praszka

NIP 7010060289 | REGON: 140891298 | KRS 0000276788

Sąd Rejonowy w Opolu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

Kapitał zakładowy: 1.900.000 PLN | BDO: 000022312.

neapco.com

dostępu z możliwością audytu, regularne testy penetracyjne oraz niezwłoczne powiadomienie Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych i osób, których dane dotyczą, w razie naruszenia bezpieczeństwa – zgodnie z art. 33–34 RODO. Obowiązki te powinny być wprost wyrażone w ustawie, a nie pozostawione do swobodnego uznania administratora systemu. Im mniejszy zakres danych jest jawnie dostępny publicznie, tym mniejsze są skutki ewentualnego wycieku – co stanowi dodatkowy, systemowy argument przemawiający za ograniczeniem jawności daty urodzenia.

7. Wystarczalność alternatywnych rozwiązań identyfikacyjnych

Cele AML/CFT nie wymagają publicznej dostępności daty urodzenia. Numer PESEL jest wystarczającym identyfikatorem dla obywateli polskich. Dla cudzoziemców nieposiadających PESEL data urodzenia mogłaby pozostać w rejestrze jako dana dostępna wyłącznie dla organów i instytucji obowiązanych, bez jej publicznego eksponowania. Takie rozwiązanie jest w pełni wystarczające dla celów identyfikacyjnych, a jednocześnie proporcjonalne do ingerencji w prawo do prywatności.

IV. Wnioski

Mając na uwadze powyższe, wnoszący petycję wnosi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej lub wydanie stosownych rekomendacji legislacyjnych zmierzających do zmiany przepisów ustawy AML w taki sposób, aby:

1. **Data urodzenia beneficjenta rzeczywistego** nie była udostępniana w CRBR w ramach powszechnego, publicznego i bezpłatnego dostępu, lecz wyłącznie organom, instytucjom obowiązanim oraz podmiotom, które wykażą uzasadniony interes prawny w jej pozyskaniu;
2. ewentualnie – jeżeli powyższe napotka ograniczenia wynikające z prawa unijnego – aby dostęp do **pełnej daty urodzenia (dzień, miesiąc, rok)** wymagał wykazania interesu prawnego, zaś w CRBR jawny był jedynie **rok urodzenia**, co jest rozwiązaniem przyjętym m.in. w Wielkiej Brytanii, Gibraltarze i Islandii;
3. w toku prac legislacyjnych wprost uwzględniono wyrok TSUE z dnia 22 listopada 2022 r. (C-37/20 i C-601/20) i wyrażone w nim zasady proporcjonalności oraz konieczności wyważenia interesu publicznego z prawami podstawowymi jednostki.

V. Tryb rozpatrzenia

Niniejszą petycję składa się na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach w interesie publicznym. Wnoszący wyraża zgodę na ujawnienie jego danych jako wnoszącego petycję zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy o petycjach. Petycję należy rozpatrzyć w terminie 3 miesięcy, stosownie do art. 10 ust. 1 ustawy o petycjach, i poinformować wnoszącego o sposobie jej załatwienia.

VI. Podstawa prawna

NEAPCO POLAND

Neapco Europe Sp. z o.o.

ul. Kaliska 72, 46-320 Praszka

NIP 7010060289 | REGON: 140891298 | KRS 0000276788

Sąd Rejonowy w Opolu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

Kapitał zakładowy: 1.900.000 PLN | BDO: 000022312.

neapco.com

Art. 63 Konstytucji RP; ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach; art. 5 ust. 1 lit. c RODO; art. 7 i 8 Karty Praw Podstawowych UE; art. 47 i art. 51 ust. 2 Konstytucji RP; wyrok TSUE z dnia 22 listopada 2022 r. w sprawach połączonych C-37/20 i C-601/20.

Z poważaniem,

NEAPCO POLAND

Neapco Europe Sp. z o.o.

ul. Kaliska 72, 46-320 Praszka

NIP 7010060289 | REGON: 140891298 | KRS 0000276788

Sąd Rejonowy w Opolu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

Kapitał zakładowy: 1.900.000 PLN | BDO: 000022312.

neapco.com